

РЕШЕНИЕ

№ 466

гр. София, 13.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четвърти април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Кристина Филипова
Даниела Христова

при участието на секретаря Мария Г. Паскова
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20221000502028 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 261355 от 20.04.2022г., постановено по гр.д. № 2065/2021г., по описа на СГС, ГО, 28 с-в е отхвърлен изцяло предявения от Х. И. Х. срещу „Хотел-Максим“ ООД, ЕИК 175428610, М. С. Д. и Д. Д. осъдителен иск с правно основание чл. 79, ал. 1 вр.чл.101 ЗЗД за солидарно заплащане на сумата от 113 000 евро, представляваща частично неизпълнено задължение, произтичащо от сключен договор за встъпване в дълг от 16.05.2012г. и подписани към него споразумение от 03.02.2015 г. и погасителен план от 23.06.2016 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на депозирането на исковата молба - 16.02.2021г. до окончателното заплащане на сумата, *като погасен по давност.*

Със същото решение са присъдени разноски, като Х. И. Х. е осъден да заплати в полза на „Хотел- Максим“ ООД, ЕИК 175428610, М. С. Д. и Д. Д. на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, разноски в размер на 3520 лв.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ищеца по делото.

Жалбоподателят-ищец Х. И. Х. оспорва решението изцяло и моли съда да го отмени и уважи предявения иск. Изтъква факта, че съдът правилно е приел „за доказано, че в негова полза е възникнало право на вземане за сумата от 113 000 евро, представляваща

неизпълнено задължение, породено от сключен договор за встъпване в дълг от 16.05.2012г. между него и ответниците „Хотел Максим ” ООД, М. С. Д. и Д. Д." Въпреки това е отхвърлил искът като погасен по давност, като е приел, че вземането на ищеца произтича от договор за встъпване в дълг, а не от менителничен ефект, който извод е правилен. Независимо от това, обаче, съдът е приел за основателно възражението на ответниците за погасяване на вземането с 3-годишна давност на основание чл.531, ал.1 ТЗ. Счита, че тригодишната давност не може да бъде прилагана по отношение на договора за встъпване в дълг, който не представлява менителничен ефект. Договорът за встъпване в дълг не би могъл да се третира като менителнично поръчителство, доколкото последното може да бъде осъществено единствено и само чрез авал - арг. от чл.484 ТЗ „върху менителницата или върху алонжа, чрез думите „ като поръчител” или с друг равнозначен израз”. Евентуалната давност по чл.531 ал.1 ТЗ в процесния случай касае издателя на запис на заповед. Спрямо длъжниците, които отговарят солидарно с издателя, но не на основание менителнично поръчителство, се прилагат общите правила по отношение на солидарните задължения, съобразно които погасяването по давност на вземането спрямо един от тях, не влияе върху задълженията на останалите солидарни длъжници. На следващо място твърди, че задължението по запис на заповед представлява абстрактно такова. Невъзможно е да се извърши встъпване в абстрактно задължение. Встъпването в дълг, заместването в дълг, обективната и субективна новация могат да бъдат осъществени само по каузални правоотношения. В този ред на мисли чрез договора за встъпване в дълг длъжниците са поели задължението по каузалното правоотношение, а не абстрактното задължение по менителничния ефект. Комплексният анализ на договора за встъпване в дълг от 16.05.2012г., споразумение от 03.02.2015г, и погасителен план от 23.06.2016г. води до извод, че посочването на запис на заповед, издаден на 05.04.2007г., по който е образувано изпълнителното дело, е само способ за индивидуализиране на размера на вземането, още повече, че в споразумението от 03.02.2015г. ответниците са направили изрично признание, че имат непогасени задължения към ищеца в размер на 180 000 евро. Отново в рамките на това споразумение страните по никакъв начин не обвързват своите права и задължения от издадения запис на заповед, напротив, индивидуализират задължението изрично, като посочват неговия размер и се съгласяват по неговата дължимост, срок и начин на погасяване. Това споразумение дори не обвързва задължението на ответниците с изпълнение на чужд дълг, а именно този на издателя на запис на заповед. Споразумението представлява признание, извършено от ответниците, че дължат на собствено основание. **На основание чл.117 ЗЗД с признанието на дълга започва да тече нова давност и тази нова давност е общата 5-годишна такава по чл.110 ЗЗД, тъй като чрез споразумение от 03.02.2015г. ответниците заявяват, че на собствено основание дължат на ищеца посочената сума пари, без да обвързват тази сума с издадения запис на заповед.** Същият извод се налага и от представеното в о.с.з. от 21.03.2022г. Решение №227/24.06.2019г. на ОС-Перник, както и молба на ищеца до ЧСИ С. Б. от 16.01.2019г., от които е видно, че ищецът е предприел действия по принудително изпълнение срещу ответниците в настоящия исков процес, а на основание чл.116, б.,в” давността се прекъсва с предприемане на

действия за принудително изпълнение. Вярно е, че тези действия са отменени като незаконосъобразни, но този факт също рефлектира върху изводите за действителната воля на страните, свеждаща се до встъпване в дълг по каузалното правоотношение, а не по менителничния ефект.

Правилното приложение на нормата на чл.20 ЗЗД в процесния случай означава уговорките между страните да се тълкуват в цялост като изходящи от посочените три съглашения - договор за встъпване в дълг от 16.05.2012г., споразумение от 03.02.2015г. и погасителен план от 23.06.2016г. Целта на тези договори е ответниците да се задължат да удовлетворят вземането на ищеца. Подчертава, че вземането по споразумение от 03.02.2015г. е индивидуализирано по неговия размер - 180 000 евро, който размер е различен от задължението по запис на заповед - 200 000 евро. Споразумението не препраща към записа на заповед. Целта на страните е да се предотврати предприемането на действия по принудителното събиране на посочената сума - чл.3 от споразумението, като тази цел се постига чрез разсрочване на изпълнението на задължението- ред 7 от споразумението.

Намерението за новиране е както в субективна насока - длъжниците са различни от тези по запис на заповед, така и в обективна насока - размерът на дълга е различен от този по запис на заповед. Целта на договора за встъпване в дълг е създаването на ново задължение и нови длъжници, следователно и нова давност. Оспорва извода на първоинстанционния съд, че тъй като погасителният план е подписан само от Д. Д., то волята по този документ не обвързва „Хотел Максим” ООД. Физическото лице Д. Д. представлява и управлява „Хотел Максим” ООД, който търговец сам по себе си е страна по споразумението и следователно е обвързан и от погасителния план, сключен на основание на това споразумение. Твърди, че допълнителното разсрочване на споразумението е в интерес на длъжника - юридическо лице. Претендира разноси.

Въззиваемата страна „Хотел- Максим" ООД, ЕИК 175428610, М. С. Д. и Д. Д. оспорват жалбата и молят съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Оспорват наведените от ищеца оплаквания във въззивната жалба, че предвиденият в чл.531, ал.1 ТЗ давностен срок е приложим единствено по отношение на менителничните иски, както и тезата, че евентуална давност по чл.531 ал.1 ТЗ касае издателя на запис на заповед, но не и солидарно отговорните с него длъжници, спрямо които се прилагат общите правила на солидарната отговорност. Основанието, въз основа на което ищецът претендира своето парично притезание произтича от сключен договор за встъпване в дълг от 16.05.2012г., като според чл. 1 от него встъпилите лица - настоящи ответници се задължават на основание чл. 101 ЗЗД да отговарят солидарно за дълга на „Булсион“ ЕООД към ищеца в размер от 200 000 евро, произтичащ от запис на заповед от 05.04.2007г. От събраните по делото доказателства се установява, че процесният изпълнителен лист от 27.03.2008г. по гр.д. №5119/2008г., по описа на СРС, 70 състав, е издаден въз основа процесния запис на заповед от 05.04.2007г., като несъдебно изпълнително основание - определение по чл. 237, б “е” от ГПК /отм./ От представения изпълнителен лист е видно, че определението за издаване на

изпълнителният лист е постановено на 29.02.2008г. Съгласно разпоредбата на §2, ал.9 от ПЗР на ГПК /отм./, производствата, образувани по молби за издаване на изпълнителен лист, постъпили до 1 март 2008 г., се разглеждат по реда на отменения ГПК. Въпроса относно приложимите давностни срокове по отношение на вземане, обективизирано в несъдебно изпълнително основание, и конкретно давността на вземания по запис на заповед, е бил многократно разглеждан от върховната съдебна инстанция, която е константна в разбирането си, че вземането срещу издателя на запис на заповед се погасява с изтичането на тригодишна давност, ако кредиторът се е снабдил с изпълнителен лист по реда на чл. 242 във връзка с чл. 237, б. „е“ ГПК /отм./ В действащата нормативна уредба не съществува каквото и да било ограничение за встъпване в чуждо задължение, било то каузално или абстрактно. Нещо повече, твърдението че ответниците са встъпили в дълг по каузална сделка е въведено за пръв път едва с подаването на въззивната жалба. Едновременно с това, с исковата си молба Х. Х. изрично твърди, че е сключил договор за встъпване в дълг с ответниците, именно по задължението, обективизирано в издадения изпълнителен лист - който е издаден въз основа на процесния запис на заповед. Счита, че оплакванията на ищеца относно тълкуването на процесния договор за встъпване в дълг от 16.05.2012г. и подписани към него споразумение от 03.02.2015г. и погасителен план от 23.06.2016г., отново се явяват несъстоятелни. От съдържанието на представения договор за встъпване в дълг е видно, че „Хотел - Максим“ ООД, М. С. Д. и Д. Д. всъпват в дълга на „Булсион“ ЕООД към кредитора Х. Х., който дълг е в размер на 200 000 евро и произтича от запис на заповед, издаден на 05.04.2007г., с падеж 30.06.2007г., и въз основа на който е издаден изпълнителен лист от 27.03.2008г. по ч.гр.д. 5119/2008г. на СРС, и е образувано изп.дело 20087870400066 на ЧСИ М. Д.. Едновременно с това, от представеното споразумение от 03.02.2015г. става ясно, че същото е сключено с оглед започнали действия по принудително изпълнение на задължението по записа на заповед, по изп.дело 20131710400032 на Д. към РС - Брезник, като страните са приели да разсрочат изпълнението на задължението, което към този момент е възлизало на 180 000 евро. От съдържанието на договора за встъпване в дълг и последващото споразумение от 03.02.2015г. е видно, че същите са сключени за предотвратяване на вече започнали изпълнителни действия, и липсва каквато и да била воля за поемане ново задължение. Тоест, установява се по един безспорен начин, че между страните няма сключен договор, по силата на който ответниците да са поели едно ново задължение, заместващо старо такова, което да се погасява. В случая не е налице най-съществения елемент от фактическия състав на новацията - *aliquid novi*, доколкото няма никаква разлика между старото и новото задължение, няма нов предмет или обект на правоотношението, нито пък е налице намерение за подновяване на задължението - *animus novandi*. Доколкото е било договаряно единствено разсрочване на изпълнението на задължението, а не неговото погасяване, ясно е, че в случая не е налице новирание на задължението. Твърди, че за да е релевантна волята у съконтрагентите за подновяване на едно задължение по смисъла на чл.107 ЗЗД, следва същата да е изразена изрично и недвусмислено, а не да се извежда по тълкувателен път - Решение №19 от 22.03.2017г. по т.д.№ 3349/2015г. на ВКС, II-во Т.О. В случая обаче е видно, че в представеното

споразумение и погасителен план няма воля за подновяване на задължението, а същите касаят единствено предоговаряне на срока за неговото изпълнение. С оглед липсата на новация между страните, в случая е приложима кратката тригодишна давност, която в случая е изтекла. Твърдят, че давността, с която се погасява вземането, е давността, установена за самото вземане, тъй като в случая вземането не е установено по силата на влязло в сила съдебно решение. И дори ако хипотетично се приеме, че към посочения по-горе период вземането на Х. Х. не се е погасило по давност, то през следващите години отново е изтекъл тригодишен срок на бездействие, който е довел до погасяване на вземането, и в частност на неговия остатък от 113 000 евро - предмет на настоящото исково производство. Съгласно така в посоченото споразумение длъжниците са признали вземането на Х. Х., което към онзи момент е възлизало на 180 000 евро. Към споразумението е изготвен и погасителен план, като страните се договарят задължението да бъде изцяло платено към 20.02.2017г. След изтичането на този срок, съгласно разпоредбите на ЗЗД, за вземането настъпва изискуемост. Това е и датата, от която започва да тече погасителната давност. Към датата на подаване на исковата молба по настоящето гражданско дело - 16.02.2021г., вземането от 113 000 евро - остатък от вземането от 200 000 евро, за което е издаден Изпълнителен лист от 27.03.2008г., по ч.гр.д. №5119/2008г., по описа на СРС, 70 състав е погасено по давност. Претендират разноски.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбите и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с иск с правно основание чл.79 вр.чл.365 и 86 ЗЗД.

Ищецът Х. Х. твърди, че в негова полза е издаден изпълнителен лист от 27.03.2008 г., по гр.д. № 5119/2008 г., по описа на СРС, по силата на който „Булсион“ ООД е осъдено да му заплати сумата от 200 000 евро, въз основа на запис на заповед, издаден на 05.04.2007 г. След образуването на изп.дело № 20087870400066 по описа на ЧСИ М. Д., с рег. №787, то е препратено на ЧСИ С. Б., с рег. № ***, с район на действие ОС - Перник, като и понастоящем е все още висящо. На 16.05.2012 г. Х. И. Х. е сключил договор за встъпване в дълг, на основание чл. 101 ЗЗД, по силата на който ответниците „Хотел-Максим“ ООД, М. С. Д. и Д. Д. се задължават да отговарят за задължението на „Булсион“ ЕООД по издадения изпълнителен лист, в размер на 200 000 евро като съдлъжници, в условията на солидарна отговорност. На 03.02.2015 г. било сключено споразумение с ответниците, с което страните признавали размера и разсрочили задължението, поето по договора за встъпване в дълг, остатъкът от който възлизал на 180 000 евро и следвало да бъде погасен в срок до 30.03.2016 г. Въз основа на частични плащания от 11.04.2016г. и 09.06.2016г. от по 10 000 евро страните по делото подписали погасителен план на 23.06.2016г., по силата на който се споразумели остатъчният дълг, в размер на 150 000 евро, да бъде изплатен на части с дата на последна вноска 20.02.2017г. След подписване на гореспоменатия погасителен план е получил две частични плащания от ответниците, на дати 18.08.2016г. и 13.11.2016г. за

сумите 10 000 евро и 7000 евро, след което няма други плащания. Претендира заплащане на сумата в размер на 113 000 евро, представляваща неизпълнено задължение, породено от сключен договор за встъпване в дълг от 16.05.2012г. и подписани към него споразумение от 03.02.2015г. и погасителен план от 23.06.2016г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на депозирането на ИМ (16.02.2021г.) до окончателното заплащане на сумата.

Ответниците „Хотел-Максим" ООД, М. С. Д. и Д. Д. оспорват иска като неоснователен и недоказан. Релевират възражение за изтекла погасителна давност. Намират твърдението за встъпване в дълг по каузална сделка за опит за подмяна на основанието на предявените искове, което е процесуално недопустимо. Както договорът за встъпване в дълг, така и всички следващи съглашения между страните безспорно са целели разсрочването на изпълнението, произтичащо от процесния запис на заповед и издадения въз основа на него изпълнителен лист, т.е. липсва каквото и да било намерение за новиране на това задължение. Претендират разноски.

От фактическа страна се установява, че на 03.05.2005г. е сключен договор за съвместна дейност между Х. Х. /жалбоподател-ищец/ и Булсион ООД за съвместна стопанска дейност по експлоатация на сграда /хотел/, находящ се в гр.София, бул.Княгиня Мария Луиза № 62. Съгласно анекс от 24.02.2006г. страните са прекратили действието на този договор, а Булсион ООД/представявано от Д. Д./ се е задължил да плати на Х. Х. сумата от 200 00 евро в срок до 31.03.2006г. За целта на 05.04.2007г. е издаден запис на заповед с падеж 30.06.2007г., предявен за плащане на 04.02.2008г. М. С. е авалирала задължението, при условията при които то е поето.

В полза на жалбоподателя-ищец Х. е издаден изпълнителен лист от 27.03.2008г. по гр.д. №5119/2008г., по описа на СРС, 70 състав, по силата на който „Булсион" ООД е осъдено да му заплати сумата от 200 000 евро, въз основа на запис на заповед, издаден на 05.04.2007г., въз основа на несъдебно изпълнително основание - по чл.237, б “е“ ГПК /отм./ От представеният изпълнителен лист е видно, че определението за издаване на изпълнителният лист е постановено на 29.02.2008г. Съгласно разпоредбата на §2, ал.9 от ПЗР на ГПК /отм./, производствата, образувани по молби за издаване на изпълнителен лист, постъпили до 1 март 2008 г., се разглеждат по реда на вече отменения ГПК. След образуването на изп.дело № 20087870400066 по описа на ЧСИ М. Д., с рег. №787, то е препратено на ЧСИ С. Б., с рег. № ***, с район на действие ОС - Перник, като и понастоящем е **все още висящо**.

На 16.05.2012г. взискателят Х. И. Х. е сключил договор с ответниците за встъпване в дълг, на основание чл.101 ЗЗД, по силата на който „Хотел-Максим" ООД, М. С. Д. и Д. Д. се задължават да отговарят солидарно за задължението на „Булсион" ЕООД по вече издадения изпълнителен лист, в размер на 200 000 евро като съдлъжници.

След служебно извършена справка в Търговския регистър по партидата на дружеството-длъжник, САС констатира, че Д. и М. С.-Д. са били съдружници в „БУЛСИОН“ ЕООД (първоначален длъжник), видно от дружествен договор от 27.08.2002г. на „БУЛСИОН“ ООД, както и предизвестие за напускане на дружеството и прехвърляне на дружествените дялове, притежавани от Д. и М. Д. в „БУЛСИОН“ ЕООД в полза на трето лице и вписване

на новия собственик на всички притежавани от двамата дялове, считано от 05.01.2010г. Видно от актуално състояние на ХОТЕЛ „МАКСИМ“ ООД (солидарен длъжник), двамата са съдружници в последното дружество към настоящия момент т.е. всички солидарно отговорни длъжници са свързани лица по смисъла на пар.1 ДР на ТЗ.

На 03.02.2015г. е сключено споразумение, с което страните признават размера на дълга и разсрочват задължението, поето по договора за встъпване в дълг, остатъкът от който вече възлиза на 180 000 евро и следва да бъде погасен в срок до 30.03.2016 г.

Въз основа на частични плащания от 11.04.2016г. и 09.06.2016г. от по 10 000 евро страните по делото подписали погасителен план на 23.06.2016г., по силата на който се споразумели остатъчният дълг, в размер вече на 150 000 евро, да бъде изплатен на части с **дата на последна вноска 20.02.2017г.** След подписване на гореспоменатия погасителен план са направени две частични плащания от ответниците, на дати 18.08.2016г. и 13.11.2016г. за сумите 10 000 евро и 7000 евро, след което няма други плащания.

Следователно към момента е настъпила изискуемостта на цялото задължение, което съгласно последното признание на длъжниците, обективизирано в погасителен план 23.06.2016г. възлиза на 113 000 евро. Падежът, договорен по последния план-анекс, е 20.02.2017г. Спорен е въпросът с каква давност се погасява това вземане - три или пет години респ. изтекла ли е тя към датата на депозиране на ИМ в съда т.е. 16.02.2021г.

По делото пред въззивна инстанция бяха допуснати двама свидетели досежно факта на какво основание е била дадена процесната сума по записа на заповед т.е. каузалното правоотношение, предвид правоизключващото възражение, че встъпването в дълг е акцесорно към абстрактна сделка /запис на заповед/ и се погасява с 3г. давност - разпит на св.А. К. /приятел на Х./ и М. С.-Д. /сестра на М. С./ в о.с.з. на 04.04.2023г.

От показанията на св.К., който познава Х. Х., Д. и М. от около 30 години от техен общ познат, се установява, че лично е присъствал на всички срещи, които правили Д. и И.. Срещите започнали на едно събиране, на което Д. се оплакал там, че не му достигат средства за управление на хотела и така станало самото запознанство. Знае, че И. изтеглил някакви пари и му дал на Д.. Познавал го само 5 часа, някъде през 2005 г., не може точно да уточни. Впоследствие вече след като се опознали, му предложил, тъй като имал контакти в Светия синод, И. преди това бил директор на японския хотел, на Балкан е бил директор, това му е професията, и затова Д. му предложил да вземе хотела, до Светия синод, който е до Лъвов мост и да работят заедно Д. нямал пари и затова му предложил да вземат хотела, да го уреди хотела, в който да са партньори с Х.. Уговорката била И. да даде парите за оборудване, ремонти и впоследствие И. да го менажира като управител. В общ план такива били уговорките. Свидетелят не е присъствал лично на предаване на парите, но придружил И. при един негов приятел, взели парите и отишли пред хотела. Свидетелят чакал пред хотела, И. предал парите на Д. и се върнал. Хотелът започнал да работи, обаче Д. завел жена си и започнали двамата да го управляват така, както не трябва да се управлява. И. не участвал в менажирането, те го изолирали дефакто. Той казал на „Д., че това не е елементарна работа,

хотел се управлява, трябва умения“, но Д. искал да управляват с жена му М. и обещал да му отдели половината от това, което се изкарва от хотела да му го дава. На практика му се подиграл, даже един път 100 марки или евро му дал, и тогава И. започнал да се притеснява - нормално, толкова пари бил дал. На много по-късен етап И. установил, че Д. е прехвърлял нещо от хотела някаква част, която не е трябвало да прави така, я е прехвърлял на М., тогава имали спречкване в това отношение. Твърди, че те не му върнали парите доколкото знае, то е цяла история. Д. започнал по малко да връща някакви пари, затова И. предприел мерки чрез адвокат, съд, ЧСИ и И. можел чрез ЧСИ да обяви мандрата за продажба, обаче тогава направили среща, на която свидетелят също присъствал. Д. не е отричал, че има да дава пари. Винаги е казвал „И., аз знам ти какво направи за семейството ми“ и т.н. Когато ставало въпрос за ЧСИ да обяви мандрата за продажба, той едва ли не се разплакал и помолил И. да остави семейството, а И. имал много добро отношение и към децата му. Тогава се разбрали, Д. да му плати и се договорили за разсрочване. Подписали някакъв документ, съгласно който Д. се задължава да плати с всичко, даже обявил мандрата за продажба в агенция за продажба. Това предоговаряне било някъде около 2015-2016г., тези години. Обикновено срещите се правели в хотела на Д., „Максим“, и в мандрата, където живее. Уточнява, че Х. изчакал много дълго време да му бъде върнат дългът и даже два пъти започвал със съдия-изпълнителите и после ги спирал по собствено желание заради договорки, които правели с Д., скрепени с документи, които е виждал лично.

От своя страна св.С.-Д. /сестра/ твърди, че не е виждала св.К., но знае, че когато имали семейни събирания с децата, Х. и жена му също присъствали като близки приятели. Знае, че между тях има много подписани документи, но реално съвместна дейност не е развивана. Тъй като е юрист по образование и адвокат по професия е задавала много въпроси на сестра си какъв е този човек, откъде има толкова пари, плащал ли е данъци и др. Доколкото ѝ е известно не са давани такива пари от Х. на сестра ѝ и зет ѝ. Уточнява, че били дадени около 90 000 евро, доколкото знае от сестра си. Твърди, че лично не е изготвяла тези споразумения и спогодби и не ги консултирала, те си имали адвокат - встъпване в дълг от 16.05.2012 г., споразумение от 03.02.2015 г. и погасителен план от 23.06.2016 г. Всичко, което знае, го знае по сведения на сестра ѝ, което тя сама е казала. Така или иначе те стигнали до подписване на запис на заповед, в резултат на което започнало изпълнително производство. За Д. и за М. било важно да няма изпълнителни действия, да не се стигне до описване на имущество и т.н., започнали определени изпълнителни действия. За да се стопира всичко това, което се случва по този запис на заповед и от тяхното притеснение, нещо трябвало да се направи. Всъщност това, което предлагал Х., те били готови да подпишат, за да няма изпълнителни действия срещу този имот, който е въпросната мандра, където те всъщност живеят и цялото семейство е там, нещо като дом си е. Знае, че е инициентирана идея преди да се стигне до запис на заповед идея от двете страни за съвместна дейност, за разработване на хотел, за ремонти и т.н. Тези пари, които са давани, са за разходи, които са имали с реновирането на сградата. Нещо реално се е случвало, има трети лица, които са строители и могат да потвърдят и част от тези пари, всъщност тази сума, която е безспорната, тя е осчетоводена. В счетоводните книги по някакъв начин записване има. И от разговорите със

сестра си е останала с впечатление, че да, има някаква сума, която не е предмет на спора, за която те правят признание. Но не и за цялата сума.

Съдът кредитира изцяло показанията на св.К., а тези на свидетелката, при условията на чл.172 ЗЗД, като вътрешно непротиворечиви и логично обосновани с изключение тази им част, с която се установява, че реално дължимата сума е само 90 000 евро, а не тази отразена в приложените по делото писмени доказателства. Комплексният анализ на събраните по делото писмени и гласни доказателствени средства налага извод, че страните са възнамерявали да имат съвместна дейност по повод менажирането на хотел Максим, поради което и с оглед необходимостта от реновиране на същия Х. Х. е предал сумата от 200 000 евро на Д. и М. Д., за което е издаден запис на заповед от 05.04.2007г. /имащ значението на разписка и извънсъдебно признание на получаване на парите/, договор за встъпване в дълг от 16.05.2012г., споразумението от 03.02.2015г., и погасителен план от 23.06.2016г.

При служебно извършена справка в търговския регистър САС констатира, че М. С. Д. и Д. Д. са били съдружници в ООД Булсион до 05.01.2010г., когато е вписано прехвърляне на дружествените им дялове в полза на Б. С. З., който става едноличен собственик на капитала на Булсион ЕООД и негов управител. Следователно двамата са встъпили в дълг по задължение, поето от самите тях преди прекратяване на членственото правоотношение с това дружество по смисъла на чл.125 ТЗ. От друга страна М. С. Д. и Д. Д. са съдружници в Хотел Максим ООД, видно от актуалното състояние на това дружество т.е. встъпилите в дълг съдлъжници са свързани лица по смисъла на пар.1 ДР на ТЗ и не отговарят за чужд дълг. Горейзложените факти, анализирани в тяхната съвкупност, водят до извод, че посочването на записа на заповед, издаден на 05.04.2007г., по който е образувано изп.дело, е само способ за индивидуализиране на размера на вземането, още повече, че в споразумението от 03.02.2015г. ответниците са направили изрично признание, че имат непогасени задължения към ищеца в размер на 180 000 евро. Целта на страните е да се предотврати предприемането на действия по принудителното събиране на посочената сума /факт, потвърден и от двамата свидетели еднозначно/ - чл.3 от споразумението, като тази цел се постига чрез разсрочване на задължението- ред 7 от споразумението. На основание чл.117 ЗЗД с признанието на дълга започва да тече нова давност и тази нова давност е общата 5-годишна такава по чл.110 ЗЗД, тъй като чрез споразумението от 03.02.2015г. ответниците заявяват, че на собствено основание дължат на ищеца посочената сума пари, без да обвързват тази сума с издадения запис на заповед.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

На първо място - вземането не се претендира на основание абстрактна сделка, а по силата на спогодба - с каузален характер. Договорът за встъпване в дълг не би могъл да се третира като менителнично поръчителство, доколкото последното може да бъде осъществено единствено и само чрез авал - арг. от чл.484 ТЗ „върху менителницата или

върху алонжа, чрез думите „ като поръчител” или с друг равнозначен израз”. Евентуалната давност по чл.531 ал.1 ТЗ в процесния случай касае издателя на записа на заповед, в лицето на Булсион ЕООД, който не е ответник в настоящото производство. Спрямо длъжниците, които отговарят солидарно с издателя, но не на основание менителнично поръчителство, се прилагат общите правила по отношение на солидарните задължения, съобразно които погасяването по давност на вземането спрямо един от тях, не влияе върху задълженията на останалите солидарни длъжници. Встъпването в дълг, заместването в дълг, обективната и субективна новация могат да бъдат осъществени само по каузални правоотношения, а както бе изяснено в случая това е договор за съвместна дейност, която обаче остава нереализирана във времето, поради което именно договорът е бил прекратен. **Както бе посочено по-горе въззиваемите страни са свързани лица по смисъла на пар.1 ДР на ТЗ спрямо длъжника по записа на заповед Булсион ООД.** Наличието на свързаност по смисъла на § 1, ал. 2 от ДР на ТЗ между даден длъжник и третото лице, възнамеряващо да го замести в дълга му, не изключва императивното изискване на закона, произтичащо от принципа на относителност на облигационните отношения, за изрично съгласие на кредитора това заместване да може да произведе действие. В случая няма заместване, а встъпване в дълг, за което кредиторът изрично е изразил съгласие.

Отношенията между икономически свързани лица, каквито несъмнено са двете страни по настоящия спор, позволяват уговаряне на условия, различни от обичайните. Такова би било прибягването до допустимата /съгласно чл.9 ЗЗД/ правна фигура на "поемане на изпълнението", която нашият законодател не е уредил изрично. По силата на такъв договор едно трето, свързано с длъжника лице, може да се задължи към последния, било за да изпълни вместо него, било да поеме наред с него задължението му към кредитора, т.е. като солидарен длъжник. Касае се за уреждане на вътрешните отношения между длъжник и третото лице, без обаче уговорката да е противопоставима на кредитора и следователно последният не би разполагал с иск срещу третото лице. Прилика с договора в полза на трето лице е налице само във втората от горните две хипотези: на встъпването в дълг - по чл.101 ЗЗД, защото "ако кредиторът е одобрил съглашението за встъпване, то не може да бъде отменено или изменено без негово съгласие": разрешение идентично с това по чл.22 ЗЗД досежно заявлението на бенефициера към промитента или към стипуланта, че ще се ползва от облагодетелстващата го клауза.

На първо място се пита правилно ли е приложил съдът материалния закон, като е счел за погасено вземането в тригодишния срок по чл.536 ТЗ вместо в петгодишния по чл.110 ЗЗД.

Приема се, че съгласно чл.531 ал.1 вр.чл.537 ТЗ, исковите по записа на заповед срещу издателя се погасяват с тригодишна давност от падежа, а с оглед действалата към датата на искането за издаване на изпълнителен лист законодателна уредба определението на съда за издаване на изпълнителен лист въз основа на несъдебно изпълнително основание се ползва с изпълнителна сила, но не и със СПН; с определението по чл.242 ГПК /отм./ се разпорежда издаване на изпълнителен лист на заявеното от молителя основание - в случая запис на

заповед, поради което характерът на задължението не се променя, и вземането на кредитора произтича от несъдебното изпълнително основание. Доколкото правните последици на акта по чл.242 ГПК /отм./ не се приравняват на съдебно решение, постановено в исковия процес, СГС е приел, че срокът на новата давност по чл.117 ЗЗД съвпада с давностния срок за погасяване на вземането, предмет на това производство, като разпоредбата на чл.117 ал.2 ЗЗД не намира приложение, а съгласно т. 14 от ТР № 2/2013 г., ОСГТК, подаването на молба за издаване на изпълнителен лист на несъдебно изпълнително основание по чл.242 ГПК не представлява предприемане на действие за принудително изпълнение по смисъла на чл.116 б.в ЗЗД и не прекъсва давността за вземането. По тези съображения се приема, че вземането срещу издателя на запис на заповед Булсион ООД се погасява с изтичането на тригодишна давност и в случая, когато кредиторът се е снабдил с изпълнителен лист.

Затова следва да се прецени дали встъпването в дълг на 16.05.2012г., анекса от 03.02.2015г. и сключената спогодба на 23.06.2016г., с която е направено признание на дълга /възникнал от договор за съвместна дейност и запис на заповед и договор за встъпване в дълг/ прекъсва давността по смисъла на чл.116 б.а ГПК.

С Тълкувателно решение по т.д. № 4/2019 г. на ОСГТК се прие, че "за да е налице прекъсване на давността по чл.116 б.А ЗЗД, изявлението или действието на длъжника, в което се обективира признанието на вземането, следва да е адресирано до кредитора или до негов представител по начин, по който с оглед обстоятелствата е нормално признанието да достигне до знанието на кредитора".

С оглед горното САС намира, че СГС е дал разрешение на този въпрос в противоречие с практиката на ВКС, която е намерила своя израз в Тълкувателно решение 4/2019 по т.д.4/2019 ОСГТК на ВКС. В същото е прието, че за да е налице прекъсване на давността по чл.116 б.А ЗЗД, изявлението или действието на длъжника, в което се обективира признаването на вземането, следва да е адресирано до кредитора или до негов представител по начин, по който с оглед обстоятелствата е нормално признаването да достигне до знанието на кредитора. Посочва се, че прекъсването на давността по чл.116 б.А ЗЗД представлява бонус за кредитора, обоснован от поведението на ответника, който със своите изявления или действия е създал у кредитора увереност, че длъжникът не оспорва дълга. Именно поради достигналото до кредитора изявление на солидарно задължилите се лица, че дължат суми в определен и точно конкретизиран размер, **съдът следва да приеме, че задължението не е погасено по давност.** С подписването от М. С. Д., Д. Д. и Хотел Максим ООД, на договора за встъпване в дълг на 16.05.2012г., в който са посочени договора за кредит, страните по него и размера и елементите на задължението, е налице признаване на вземането, респ. че е налице прекъсване на давността обвързващо и встъпилите в дълга. В случая, сключеният договор за встъпване в дълг, подписан от кредитора ищец - жалбоподател и ответниците поематели, съдържа изрична установителна част, в която са посочени всички задължения на Булсион ООД по запис на заповед към момента на подписване на договора за встъпване в дълг. Т.е. налице е изрично обективизирано от въззиваемите страни, насочено към кредитора и получено от последния, волеизявление от

16.05.2012г., 03.02.2015г. и 23.06.2016г., с което категорично и недвусмислено се заявява съществуването на все още неизпълнено конкретно задължение към кредитора, което волеизявление несъмнено представлява признаване на вземането, прекъсващо давността по смисъла на чл.116 б.А ЗЗД, направено след като погасителна давност е започнала да тече, но преди нейното изтичане. В този смисъл и тъй като при встъпването в дълг не се променя първоначалното правоотношение в неговите обективни признаци, а те се запазват в този обем и вид, в които са съществували към момента на поемането на дълга, като встъпващият в дълга поема задължението такова, каквото е било и за стария длъжник /в случая с прекъснатата погасителна давност/, а от друга страна с подписването на договора за встъпване в дълг както кредиторът, така и новите длъжници са притежавали субективна представа, че старият длъжник прави изрично признаване на вземането, с което по отношение на това вземане давността е била прекъсната, следва единственият възможен извод, че към момента на предявяване на иска - 16.02.2021г., започналата да тече след прекъсването на давността, нова петгодишната погасителна давност, не е била изтекла. Ето защо и с оглед обстоятелството, че поемащите дълга на Булсион ООД отговарят солидарно /наред с него/ за погасяване на съществуващите към сключване на този договор парични задължения, породени от процесния запис на заповед, остатъчната главница възлиза на сумата от 113 000 евро. /което вземане, както бе посочено, не е било погасено по давност към момента на ИМ/, то предявените срещу въззиваемите страни искове за солидарно заплащане ведно със законната лихва от 16.02.2021г., до окончателното ѝ заплащане, се явяват основателни.

Само за прецизност следва да се посочи, че признаването на задължението и изразяване на воля за плащане след като е изтекла давността има за последица заличаване на изтекла давност и представлява изявена воля от страна на длъжника за отказ от изтекла давност, по който въпрос е постановено решение № 65 от 03.06.2011 г. о т. д. № 600/2010 г. на ВКС, I т. о. В това решение се приема, че при изразяване на воля от длъжника да бъде признато едно вземане след изтичане на погасителната давност, е налице отказ от позоваване на вече изтекла давност, без да се стига до прекъсване на течението ѝ.

Както е прието в решение № 65 от 03.06.2011 г. по т.д. № 600/2010 г. на ВКС, I т.о., едно вземане винаги може да бъде признато, включително и след изтичане на погасителната давност. Признанието фактически представлява отказ от позоваване на вече изтекла давност. В конкретния случай, по който е постановено цитираното решение, съставът на ВКС е приел, че от обстоятелствата по-делото може да се направи извод, че е извършено признание на задължение. Вярно е, че признанието може да се извърши както изрично, така и с конклюдентни действия. При всички случаи обаче трябва несъмнено да бъде установена волята на длъжника да признае свое съществуващо задължение. Невъзможно е признание на неиндивидуализирани парични задължения. Това е така, тъй като без такава определеност не може да има валидно изразена воля за самото съдържание на задължението, за което е изтекла погасителната давност. За да е индивидуализирано задължението, следва да е ясно основанието, размерът и периодът, за който е натрупано (при периодични задължения). В този смисъл е и трайната практика на ВКС във връзка с признанието: решение № 170 от

29.11.2018 г. по гр.д. № 3957/2011 на ВКС, III г.о., решение № 275 от 08.08.2019 г. по т.д. № 1603/2017 г. на ВКС, II т.о., решение № 186 от 19.06.2013 г. по гр.д. № 927/2012 г. на ВКС и др.

С оглед гореизложеното и при несъвпадане изводите на първа и настоящата инстанции, решението следва да бъде отменено, а искът уважен.

На основание чл.78 ал.3 ГПК въззиваемите страни следва да заплатят в полза на жалбоподателя направените пред двете инстанции разноски, съгласно приложения списък по чл.80 ГПК, в размер от 10 372 лв. пред въззивна инстанция и сумата от 14 751 лв. разноски пред първа инстанция. Възражението за прекомерност на хонорара съдът намира за неоснователно.

Воден от горното и на основание чл. 271 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 261355 от 20.04.2022г., постановено по гр.д. № 2065/2021г., по описа на СГС, ГО, 28 с-в, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА „Хотел-Максим“ ООД, ЕИК 175428610, М. С. Д. ЕГН ***** и Д. Д. ЕГН *****, и тримата със съдебен адрес гр. София, ул. „Петър Парчевич“ №14, партер, чрез адв. К. С., **ДА ЗАПЛАТЯТ СОЛИДАРНО В ПОЛЗА НА** Х. И. Х., ЕГН *****, със съдебен адрес гр. София, ул. Солунска №6, ет. 2, чрез адв. К. сумата от 113 000 евро,/сто и тринадесет хиляди евро/ представляваща частично неизпълнено задължение, произтичащо от сключен договор за встъпване в дълг от 16.05.2012г. и подписани към него споразумение от 03.02.2015 г. и погасителен план от 23.06.2016 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на депозирането на исковата молба - 16.02.2021г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 10 372 лв. /десет хиляди триста седемдесет и два лева/, направени по делото разноски пред въззивна инстанция и сумата от 14 751 лв./четиринадесет хиляди седемстотин петдесет и един лева/ направени разноски пред първа инстанция.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

